

CADEAUTJES EN FAMILIERELATIES VAN ADRIAEN WIJTEN

LEO ADRIAENSSEN

191. GAH, R 1192, f 162, 30 mei 1421. R 1198, f 216^v, 25 mei 1428. R 1238, f 174^v, 1 december 1468. RHCT, Tilburg R 883, inventaris van de papieren van Katlyn Mys, waarin een Hilvarenbeekse schepenbrief van Sint Maarten 1441. Oisterwijk R 146, f 2, in *die Visitaties* 1429; hij pacht met zeven anderen een tiende voor 70 mud rogge. R 147, f 19, *opten Goeden Vridach, veertien daghe in april anno XXIX* (oude stijl).
192. ARAB, Rekenkamer 45073, f 148^v, Rekenkamer 45074, FCCLIII^v, RAT, Oisterwijk R 145, los bij f 33, in *die luse, XVIIe die mensis juni anno XXVI*. R 156, f 32^r, 29 juli 1446. GAH, R 1219, f 91^v, 26 augustus 1449. R 1229, f 168, 6 september 1459.
193. RAT, Oisterwijk R 153, f 19, 24 mei 1444. Vgl. GAH, R 1209, f 59^v, 11 maart 1439. R 1213, f 215^v, 20 mei 1443.
194. GAH, R 1216, f 93^v, 27 juni 1446. R 1217, f 290^v, 1446/47. R 1229, f 272^v, 9 april 1460. R 1234, f 2^v, 6 oktober 1464. R 1236, f 99^v, 15 juni 1467. R 1238, f 137, 17 augustus 1469; f 174^v, 1 december 1468; f 345, 9 juni 1469. R 1248, f 172, 5 maart 1479. R 1254, f 368, 5 november 1485. R 1261, f 118^r, 1 november 1491.
195. GAH, R 1218, f 362^r, 9 juli 1448. R 1228, f 210, 26 juni 1458.
196. GAH, R 1226, f 198^v, 2 september 1456.
197. GAH, R 1238, f 345^v, 9 juni 1469.
198. RHCT, Oisterwijk R 164, f 16, februari 1456; f 24, 22 juni 1456.
199. BHIC, Raad van Brabant 1111, f 415. H.J.A. van Son, „De oorsprong van het Brabantsche geslacht Bac“, *De Nederlandsche Leeuw* XLV (1937) 368. H.W. Janson, *Bijdrage tot de geschiedenis van Goirle* (Voorschoten, 1953) 64.
200. GAH, R 1216, f 33^v, 24 januari 1446.
201. GAH, R 1254, f 305, 18 juni 1485.
202. GAH, R 1241, f 83^v, 13 maart 1472.

Afkortingen

AAP	Abdijarchief 't Park
AAT	Abdijarchief Tongerlo
ARAB	Algemeen Rijksarchief Brussel
BHIC	Brabants Historisch Informatie Centrum
GAH	Gemeentearchief 's-Hertogenbosch
RAT	Regionaal Archief Tilburg
SAA	Stadsarchief Antwerpen

§ 3. De familie Wijten

(Vervolg van p. 140.)

I. CEEL WYTEN¹⁹¹, die een zoon was van Wytman Gheryts Witen, trouwde met Lysbeth Wouter Schellekens van Gorop¹⁹², dochter van Wouter Wouter Scellekens van Gorop, die sinds 1432 leenman was van het goed van Gorop onder Hilvarenbeek.

Zij en haar vijf kinderen overleefden hem en gingen in 1444 een onderlinge deling van zijn nalatenschap aan.¹⁹³

1. Wouter Marcelis Wijten, volgt onder II op pagina 218.
2. Wytman Marcelis Wyten¹⁹⁴ pachtte meermalen de tiende van de abdij van Tongerlo te Tilburg¹⁹⁵, in 1456 met vier anderen (onder wie Willem Gerits Wyten, Jan Gerits Wyten en Ghysbert Ghysberts Wyten) voor 3 mud haver en 49 mud rogge Tilburgse maat, te leveren op de spijker van Tongerlo te Tilburg.¹⁹⁶
3. Mercelis Mercelis Wyten was in 1469 collaterale erfflater.¹⁹⁷
4. Yda Marcelis Wyten trouwde met Mattheus Gheryts Back Guedelen zoon¹⁹⁸ te Goirle. Van zijn vader, Geert Wouter Back Tymmermans, erfde hij in 1457 het 18 bunder grote leengoed *ten Loe* onder Goirle, dat hij in 1465 verkocht.¹⁹⁹ In 1446 verkocht hij een huis aldaar onder Abkoven.²⁰⁰
5. Heylwich Mercelis Wyten²⁰¹ trouwde met Wouter Jan Wouter Hyllen van den Loe.²⁰²

203. AAT, sectie II-125, f 38, 14 augustus 1481. RAT, Oisterwijk R 149, f 22, 6 mei 1435. R 161, f 3^v, Sint Lucia in oktober 1452. GAH, R 1216, f 93^v, 27 juni 1446. R 1218, f 362^v, 9 juli 1448. R 1234, f 2^v, 6 oktober 1464. R 1238, f 274^v, 27 september 1469. R 1241, f 83^v, 13 maart 1472. R 1248, f 172, 5 maart 1479. R 1254, f 368, 5 november 1485.
204. R. van Waefelghem, *Le nécrologe de l'abbaye du Parc* (Bruxelles, z.j.) 323, 324.
205. GAH, R 1267, f 197^v, 10 mei 1499. R 1268, f 157^v, 30 mei 1500.
206. L.F.W. Adriaenssen, *Hilvarenbeek onder de hertog en onder de generaliteit. Sociale en economische geschiedenis van een Kempens dorp tussen 1400 en 1800* (Hilvarenbeek, 1987) 257.
207. AAT, sectie II-125, f 25^v.
208. C. Buvé, „Hoogeschool van Leuven. Lijst van eenige pastoors en beneficianten die de lessen der Hoogeschool volgden in de 16e eeuw”, *Bijdragen tot de geschiedenis bijzonderlijk van het aloude hertogdom Brabant*, I (1902) 286.
209. AAT, sectie II-125, f 74.
210. AAT, sectie II-125, f 36^v.
211. AAT, sectie II-125, f 37^v, 29 juli 1501.
212. BHIC, Familiearchief van den Bogaerde van Terbrugge 1478, f X. RAT, Moergestel R 284, f 8, 12 november 1469. R 285, f 42^v, 19 februari 1483. R 286, anno 1499, f XIII^v, 29 mei 1499; f XXIX, 1 oktober 1499; anno 1501, f II^v, Willem heeft een lopen rogge ercijs volgens een schepenbrief van 11 april 1478; f IX, 11 augustus 1501; f XIII^v in *prefesto Barbare*; anno 1502, f VII, 2 januari 1502; f XIX, 6 september 1502; anno 1503, f III, 20 februari 1503; anno 1504, f XXXVI^v, *des Dynstdages in die Pincxte heylige dagen*.
213. AAT, sectie II-125, f 91/92.
214. RAT, Moergestel R 286, anno 1502, f XV^v, 13 augustus 1502.
215. RAT, Moergestel R 286, anno 1504, f XI^v, 29 februari 1504; f XXXIII, juli 1504; f XLI-III, 17 juli 1504.
216. Adriaenssen, *Hilvarenbeek onder de hertog*, 258.

II. WOUTER WIJTEN²⁰³ trouwde met Lijsbeth Jans van Tuldell van Eel. Hij pachtte in 1435 en 1448 een deel van de tiende die de abdij van Tongerlo te Oisterwijk bezat en vestigde zich later te Hilvarenbeek, waar hij de Esbeekse molen pachtte van zijn schoonmoeder. Niet lang na 1481, toen hij te Tilburg woonde²⁰⁹ is hij gestorven. Wouter en Elisabeth stichtten jaargetijden in de kloosterkerk van Park²⁰⁴ en lieten de volgende kinderen na:²⁰⁵

1. Jan Wijten alias Westerwijk²⁰⁶ ging in 1473 te Leuven kanoniek recht studeren. Omdat hij geen geestelijke beneficië had (*nonnulla simplicia beneficia et officia ecclesiastica obtinens*), kreeg hij van paus Alexander een jaargeld van 22 rijns gulden.²⁰⁷ Later was hij gebeneficieerd met de kosterij van Haacht²⁰⁸ en met altaren te Oisterwijk en Tilburg en met de kosterij van Hilvarenbeek. Jan kreeg een wijding tot diaken en doceerde sinds het einde van de jaren zeventig aan de universiteit van Leuven kanoniek recht. Zijn zus Elisabeth liet zich in 1492 als zijn *ancilla* (dienstmeid) immatriculeren. Zijn broer Aert, abt van 't Park, stelde hem in 1496 aan tot leraar van de jonge kloosterlingen en schonk hem in 1498 een huis in de Parkstraat te Leuven.²⁰⁹
Jan Wijten testeerde op 22 juni 1501²¹⁰ en overleed op 6 juli 1501. Volgens zijn laatste wens werd hij in de abdijkerk van 't Park begraven. Lodewijk van den Gruendael inventariseerde zijn nalatenschap.²¹¹
2. Ermgaert Wouter Wijten trouwde met Willem Andries Comans²¹² te Moergestel, schepen aldaar. De huwelijksvoorwaarden werden op 9 april 1495 om 16.00 uur in de Hilvarenbeekse herdgang van de Westerwijk opgemaakt ten overstaan van notaris Zybert van den Kerkhof alias Pelsers.²¹³ Willem verkocht in 1502 *de Elsacker*, een lopense groot en gelegen in *der parochie van Gestel, daer doentertyt die molen by placht te staen*.²¹⁴ Ermgaert Wijten is in 1504 overleden.²¹⁵
3. Cornelis Wijten²¹⁶ trad in bij de norbertijnen van Tongerlo en werd in 1476 ingeschreven aan de universiteit van Leuven. Daar studeerde en doceerde hij kanoniek recht. Hij benutte het pastoraat van Tilburg als studiebeurs. Later studeerde hij te Parijs, waar hij in 1482 promoveerde tot baccalaureus en in 1484 tot licentiaat in het kanonieke recht. Heer Cornelis Wijten is op 1 oktober 1484 te Parijs overleden.
4. Corstiaen Wijten is omstreeks 1463 geboren en ging in 1481 studeren aan de universiteit van Leuven. Hij verwierf een kanuniksdijs in het kapittel van Hilvarenbeek, waar hij zich vestigde. In 1501 erfde hij van zijn

Kapel van de norbertijnenabdij van 't Park te Heverlee.

217. AAT, sectie II-125, f 60, 1530; f 61^v, 1537. L.F.W. Adriaenssen, „Het leenhof Ten Bogaarde en de hoeve van de Klapstaart. Hoe een belasting teloorving door herhaalde desintegratie van een boerenbedrijf”, *Tussen paradijs en toekomst. Nieuwsbrief van de heemkundige kring 'Ioannes Goropius Becanus'*, no. 31 (december 1991) 73.

218. AAT, sectie II-125, f 68, z.d.

219. AAT, sectie II-125, ff 42 en 125bis, 4 april 1532.

220. AAT, sectie II-125, no. 124.

221. Een crusat was een dukaat.

broer Jan de helft van de Esbeekse windmolen aldaar en de andere helft kocht hij uit de erfenis Wouter Mijs en zijn vrouw Katheryn Aerts van Tuldel. In 1530 werd hij echter gedaagd door de stadhouder van het leenhof van Brabant, omdat zijn overgrootvader (Dierck van den Gruenendael, † 1432 of 1433) de molen zou hebben verbeurd en was veroordeeld de daaruit verworven inkomsten aan de hertog te betalen. De molen zou daarmee zijn onttrokken aan het leengoed Ten Bogaarde. Dat heer Corstiaen toch bij de leenheer mr. Arndt van Tuldel hulde en manschap had gedaan, was de oorzaak van de gerechtelijke procedure. Corstiaen gaf te kennen graag hulde en manschap voor de molen te doen bij de keizer als hertog van Brabant. In 1537 kreeg hij zijn zin.²¹⁷

In zijn levensonderhoud voorzag hij onder meer door de inkomsten uit de kosterijen van Werchter (ter begeving staande van de abt van 't Park) en van Castre²¹⁸, en de prebende te Hilvarenbeek. In 1532 verpachtte hij de kapitteltiende te Lommel voor 19 mud rogge Lommelse maat ad 4 gouden gulden aan Gysbrecht Jan Goessens van Borckel geheten Tsgreeven en Jacob Beys geheten op die Hoeve, te leveren *halff omtrent Sint Jansmisse, als die heeren vanden capittel tot Beeck sullen sitten op hen thienden tot Loemel*, de andere helft met Bamis daaraanvolgende.²¹⁹

In de nalatenschap²²⁰ van heer Corstiaen werd een grote hoeveelheid muntgeld gevonden, waarvan de beheerders van het sterfhuis niet altijd de speciën konden indentificeren. Men trof:

- 14 dubbele Spaanse dukaten
- 1 Spaanse dukaat
- 1 *ducaet Ladislai*
- 2 *crusardekens*²²¹
- 12 realen van f3
- 1 Spaanse zilveren reaal
- 38 halve realen van 30 stuivers
- 1 Spaanse, zilveren halve reaal
- 6 angelotten
- 4 halve rozenobels
- 3 *nobelen Henrici*
- 2 gouden leeuwen
- 2 derdedelen van een gouden leeuw
- 1 *leeuw tot Bonomie geslagen*
- 3 nieuwe Franse kronen
- 1 zilveren kroon
- 14 kronen *metten zonnen*
- 10 joachimsdaalders van diverse slagen

- 104 carolusguldens
- 6 gouden guldens
- 46 philipsguldens
- 3 Utrechtse guldens
- 1 davidsgulden
- 52 andriesguldens
- 3 halve andriesguldens
- 1 Hornse gulden
- 11 gouden keurvorstenguldens
- 1 Overlandse gulden
- 1 Keulse gulden
- 1 *Henderschen gulden*
- 2 onbekende, vreemde guldens
- 62 guldens, waarvan sommige bekend zijn
- 1 zilveren Leuvense petersgulden
- 4 Kleefse guldens
- 1 *gewassche Clever van goude*
- 1 gulden van Nijmegen
- 6 Gelderse ridders
- 10 Bourgondische ridders
- 9 onbekende stukken goud
- 1 Luikse *scepen*
- 1 Luiks *schaepken*
- 7 *scaepkens* ter waarde van 21 stuivers
- 18 *scuytkens*
- 4 *sleepers*
- 4 *scrickelborch*
- 3½ *zweerdekens*
- 1 *hoyken*
- 3 philipsklinkaards
- f101:2:0 aan dubbele stuivers
- f6:10:0 aan zilveren dubbele stuivers
- 34 stuivers
- f6:16:0 aan zilveren 4-stuiverstukken
- f14 in zilveren 3-stuiverstukken en nog 2 van die munten
- 7:16:0 aan dubbele stuivers
- f37:13:0 aan stuivers
- f2:13:8 in halve stuivers
- f4:17:8 in Franse stuivers en nog zo'n munt
- 5 Utrechtse stuivers
- 3 Hornse stuivers
- 1 Spaanse mat
- 8 wilhelmusschilden
- 10 *wilhelmus tynen penningen*
- 5 gouden penningen
- 9 zilveren penningen, in Brabant geslagen
- 4 zilveren penningen, in Frankrijk geslagen

- 69 zilveren penningen, onbekend van welke slag
- 5 penningen *iberniis*
- 49 kleine, onbekende penninkskens
- 4½ stuivers aan paaiments
- f 4:10:0 en 4 blanken in hele en halve griffioenen
- f 114:10:0 in zilveren penningen van 2 blanken
- 1 blank
- 33 stuiver in *ruyters blancken*
- 28 stuivers en 1 braspenning in braspenningen en halve braspenningen en nog 1 braspenning
- f 18:1:0 en 9 mijten in hele en halve vuurijzers
- 8 Engelse *stooters*
- 4 halve Engelse *stooters*
- f 3 min 1 braspenning in *stooters* en braspenningen
- 29 johannesbraspenningen
- 5 philipsbraspenningen
- 4 Gelderse braspenningen
- 4 Luikse braspenningen
- 5 snaphanen

Voorts bezat hij rentebrieven ter waarde van jaarlijks f 51:6:4 en schuldbekentenissen voor f 171:10:0. De garderobe van de kanunnik bestond uit:

- *eenen nieuwen, zwerten tabbaert*
- *noch een anderen zwerten tabbaert*
- *I cortten grauwen tabbaert, gevoedert*
- *noch I cortten grauwen tabbaert, ongevoedert*
- *I wuyter canonnickx cappe*
- *I grauwen paltroeck*
- *een halff ozelte netiis*
- *I paer nieuwer coussen*
- *I zwerten mantell*
- *II hoeden zwert*
- *II wollen dolffijns*
- *I dolffyn van teltaff*
- *I rouwe cappruyn*
- *I fluwyner voeder*
- *I vrauven huyke*
- *I cap van nieuwe zwertte laken*
- *I cappe wit wollens lakens*
- *I cappe van ouder... laken*

In lywaede

- *VII hemden*
- *VII slapellaken*
- *II paer grove slapellaken*
- *III tafellaken*
- *noch II anderen tafellaken, gebeeldt*
- *II groot tafellaken, ongebeeldt*

222. Jan Scoemeker werd in 1507 door Sint-Oedenrode afgevaardigd om Margaretha van Oostenrijk in te huldigen (R.A. van Zuylen, *Inventaris der archieven van de stad 's Hertogenbosch, chronologisch opgemaakt en de voornaamste gebeurtenissen bevattende. (Stadsrekeningen van het jaar 1399-1800)* (2 stukken; 's-Hertogenbosch, 1863-1866) I, 116.
223. AAP, corpus VII, kastje XVIII, lias 3, no. 2, 23 maart 1525. AAT, sectie II-125, no. 123ter, z.d. [1519].
224. AAT, sectie II-125, no. 123, 4 september 1519; no. 123ter, z.d.
225. GAH, R 1345, f 231, 14 juli 1546.
226. AAT, sectie II-125, f 44, 9 september 1503.
227. Van Waefelghem, *Le nécrologe*, 295.
228. [Valerius Andreas], *Fasti academici studii generalis Lovaniensis, id est Origo & Institutio: Rectores, Cancellarij, Conservatores, Doctores & Professores, Fundatores & Benefactores, Resque aliquot memorabiles, ejusdem universitatis. Edente Valerio Andrea, Desselio, I.V.Doctor & Professor Regio. Editio iterata accuratior & alterâ parte auctior* (Lovanii, Apud Hieronymum Nempaeum, MDCL) 155, 156, 184, 185. J. Wils, „Documents relatifs à l'histoire de l'université de Louvain (1425-1797)“, *Analectes pour servir à l'histoire ecclésiastique de la Belgique*, IIe section, fasc. 8 (1903), XXXIX (1913) 1903, 97-100; 1913, 297, 298, 297-299, 300, 303.

- *noch II minder ongebeelt*
- *I langhe tafellaken, gebeelt*
- *I dweele pellewerck*
- *I andere, ongebeeldt*
- *XVIII zervyetten*
- *VIII hantdoeken*
- *V fluwynen*
- *III sacken*
- *II choorcleederen*
- *III scapellaerssen*
- *I stuck lynens lakens*
- *I reijscleedt*
- *i bedde metten hoypuelewijn*
- *I blauwer zargije met zwertte strepen*
- *I blauwe zargije*
- *III zittecussens*
- *III oorcussens*
- *I cleyn oorcusken*
- *II choorcleederen*
- *II bonnetten*

Bij Heylwich Jan Scoemekers van Rode²²² (uit Sint-Oedenrode) was heer en meester Corstiaen vader van Adriaen Wijten, van wiens hand het geschenkenlijstje is.

5. Katheryn Wouter Wijten²²³ werd in 1525 *heer Cristi-aens zuster tot Beeck* genoemd, zodat zij wellicht met hem samenwoonde. Zij was ongehuwd.
6. Marcelis Wouter Wijten, ongehuwd wonend te Hilvarenbeek, testeerde op 4 september 1519.²²⁴ Hij wilde begraven worden bij zijn ouders, liet het van hen aanbestorven deel in de eikebomen na aan zijn neef Adriaen Wijten, de notaris, maakte legaten voor de donderdagse Sacramentsmis en de Sint-Annamis in de kerk van Hilvarenbeek en benoemde zijn zus Katheryn tot algemene erfgename.
7. Yda Wouter Wijten²²⁵ trouwde in 1503 met Claes van den Wyngaerde uit Sint-Truiden, inwoner van Leuven. De huwelijksvoorwaarden werden opgemaakt ten overstaan van Yda's broer Aert Wijten, abt van Park, die zijn zus een huwelijksdote gaf van f 100 direct en een jaar later nog eens f 100. Bovendien gaf de abt haar 50 petersgulden *tot behulpe vanden vuijstelle* (voor de uizet).²²⁶ In dat klooster stichtten beide echtelieden een jaargetijde.²²⁷ Yda Wijten, weduwe in 1531 en 1546, had een dochter:
 - a. Dingen van den Wijngaerde, die trouwde met mr. Dominicus Cakaert²²⁸ uit Dendermonde, doctor in de beide rechten, hoogleraar in het kano-

Wapen van abt Aert Wijten op een schouw in de abdij van 't Park: gekwartileerd Wijten (de barensteel) en Van Tuldel (de drielingbalken). Op de omslag is het tweede wapen van onder dat van abt Wijten. Foto's Frederike Manders.

229. AAT, sectie II-125, f 38, 14 augustus 1481.
230. Van Waefelghem, *Le nécrologe*, 498.
231. J. Wils en A. Schillings, *Matricule de l'université de Louvain*, dln. II-X (Bruxelles, 1946-1967) III, 83, no. 35.
232. Van Waefelghem, *Le nécrologe*, 110, 111.
233. AAT, sectie II-125, f 33^v, 24 juli 1522.

nieke recht aan de universiteit van Leuven, overleden op 9 juni 1548. Dingen overleed op 18 januari 1570, waarop haar nalatenschap wegens kinderloosheid collateraal tussen haar bloedverwanten werd verdeeld.

8. Aert Wijten, volgt onder III op pagina 224.
9. Ysabeel Wijten trouwde op 14 augustus 1481 in de abdij te Park²²⁹ met de Leuvense burger Joost Pistor.²³⁰ Toen zij zich op 26 mei 1492 als dienstmeid van haar broer Jan aan de universiteit van Leuven liet immatriculeren²³¹, zal zij weduwe zijn geweest. Aan het witherenklooster te Park vermaakte zij 1 kroon voor Rijnse wijn en 2 gulden voor haar jaargetijde.²³² Wouter Aert Wijten memoreerde in zijn testament uit 1522 een zilveren schaal, aanbestorven van *wilen Lysbetten Wyten, zynen moijen*.²³³
10. Heylwich Wouter Marcelis Wijten, volgt onder IIIbis op pagina 225.

III. AERT WIJTEN²³⁴ deed in 1481 zijn professie in het norbertijnenklooster van het Park bij Leuven. In 1484 ging hij aan de universiteit van Leuven studeren. Zijn oom en abt Dierck van Tuldel presenteerde hem op 29 januari 1487 de pastorie van Lubbeek en in hetzelfde jaar werd heer Aert supprior van zijn klooster. Zijn aanstelling tot coadjutor van zijn oom volgde in 1490. Na het overlijden van Dierck van Tuldel op 9 oktober 1494 volgde hij hem op als abt. Later werd hij nog benoemd tot visitator van de premonstratenzer provincie Friesland. Op 19 september 1515 is hij overleden.

1. Wouter Aert Wijten²³⁵ ging in 1518 studeren aan de universiteit van Leuven. Over zijn levensloop is niets bekend, dan dat hij in 1522 te Brussel zijn testament maakte, aangezien *hy in wille ende meijninge was cortelinge te reysene nae Roome*. Hij bepaalde *datmen terstont nae zyn doot ende aflivicheyt zal doen ende celebreren inder kercken van Beecke zyne exequiën, vuytvaert, dertichsten ende zevenste gracelyck ende tamelyck naer zynen staet*. Bovendien stichtte hij nog een dertigste in laeffenisse van zynder zielen en vermaakte hij aan de heilige-geesttafel en de huisarmen elk 2 rijns gulden in puerder aelmoessen ende om goidswille in laeffenissen van zynder ende zynder ouder zielen ende voir hen onrechtverdich goet oft hij of sy eenich hadden, dwelck hy hoop neen. Voorts liet hij aan Wytmanne, zynen oom, palfrenier van mynen heeren den abt van Percke buyten Luevenen, die silveren scale die hem testateur verstorven ende toecomen is van wilen Lysbetten Wyten, zynen moijen.²³⁶

De reis naar Rome ondernam Wouter mogelijk om zijn illegitieme afstamming van een abt te wettigen.

Wouter had bij Kathelyn Henrick Cuypers een bastaardzoon, die hij tot zijn universele erfgenaam maakte. Aan Kathelyn liet hij *een bedde metter koetsen ende zynen toebehoirten, staende tot Beeck inden huysen des voirscreven testateurs inde slaepcamer aende doer*, en 8 rijns gulden.

A. Aert Wijtkens²³⁷ is in 1515 à 1520 te Hilvarenbeek geboren. Onzeker is of hij identiek is aan Aert Wijten, in 1543 koster van Hilvarenbeek.²³⁸ Hij kreeg een bisschoppelijke en keizerlijke toelating om als notaris te praktiseren in zijn geboorteplaats (*Leodiensis diocesis publicus sacris apostolica et imperiali auctoribus notarius et per caesaris maiestatis in suo consilio Brabantie admissus*).²³⁹ Daar woonde hij aan de Bekerdijk. Hij was gehuwd met Yken Adriaen Bogaerts alias Didden uit Esbeek.

234. Adriaenssen, *Hilvarenbeek onder de hertog*, 246, 247, 253, 257, 259, 264, 275. E. van Even, *Louvain dans le passé & dans le présent. Formation de la ville - événements mémorables - territoire - topographie - institutions - monuments - œuvres d'art* (Louvain, 1895) 544.

235. Adriaenssen, *Hilvarenbeek onder de hertog*, 264.

236. AAT, sectie II-125, f 33^v, 24 juli 1522.

237. Adriaenssen, *Hilvarenbeek onder de hertog*, 275.

238. AAT, sectie II-125 f 40bis, 10 juni 1543.

239. AAT, sectie II-125, no. 23, 19 september 1553; no. 113, 3 oktober 1553.

240. RAT, Hilvarenbeek R 59, f 57^v, 7 juli 1546.
241. RAT, Hilvarenbeek R 26, f 4^v, 23 november 1558 (octrooibrief) en 30 januari 1560.
242. RAT, Hilvarenbeek R 246, fragment van een heilige-geestekening, begin 17de eeuw.
243. AAT, sectie II-125, f 43, 1 december 1545.
244. ARAB, Familiearchief d'Ursel L 1500, f XXI^v. GAH, R 1268, f 157^v, 30 mei 1500. R 1278, f 42, 12 februari 1509. RAT, Hilvarenbeek R 23, f 136, 20 december 1525.
245. GAH, R 1274, f 37, 25 februari 1505. R 1277, f 46^v, 16 maart 1508. ARAB, Rekenkamer 13027, rekening Kerstmis 1483–19 juni 1484 sub Hilvarenbeek.
246. GAH, R 1345, f 231, 14 juli 1546.
247. L.F.W. Adriaenssen, *Non omnia possumus omnes. Genealogie van het geslacht Van den Nieuwenhuysen 1400–1800* ('s-Hertogenbosch, 1988) 56.
248. SAA, Schepenregister 248, f 23, 4 januari 1553.
249. RAT, Hilvarenbeek R 25, f 239, 3 maart 1554.
250. RAT, Hilvarenbeek R 25, f 206, 4 januari 1553.
251. Adriaenssen, *Hilvarenbeek onder de hertog*, 282.
252. L.F.W. Adriaenssen, „Hilvarenbeekse uitgavten in het Kerstjaar 1562–1563”, *De Brabantse Leeuw*, XLIV (1995) 86.
253. J.J. Vugs, „De Vrijthof van Hilvarenbeek”, in: N.F. Heerkens (red.), *Hilvarenbeek in heden en verleden* (Z.pl., 1970) 91.
254. Adriaenssen, *Hilvarenbeek onder de hertog*, 247.
255. Adriaenssen, *Hilvarenbeek onder de hertog*, 369.
256. Stadsarchief Leuven, inv. Cuvelier 7465, f 265^v, 28 april 1571.
257. L.F.W. Adriaenssen, „Zes eeuwen niet van huis. Een Esbeekse genealogie (1395–1989)”, *De Brabantse Leeuw*, XXXVIII (1989) 151.

Op zijn beurt verwekte hij een bastaard, Lynken genaamd, die in 1544 gedurende veertien jaar werd uitbesteed aan Jan Peter Hagens tegen een vergoeding van 31½ carolusgulden.²⁴⁰ Bovendien had hij twee wettige kinderen, Corstiaen en Adriaen; zij waren nog onmondig, toen zij in 1560 het door wijlen hun ouders Aert en Yken nagelaten huis bij de kerk verkochten.²⁴¹ Corstiaen Aert Wijten, die later niet te Hilvarenbeek wordt gezien, trok een lijfrente van f 12:10:0 op de stad Antwerpen.²⁴²

Adriaen Wijten, die zich met zijn cadeautjes al als goedgeefs kan kenbaar gemaakt, kocht in 1545 voor Corstiaen een Bossche lijfrente.²⁴³

IIIbis. HEYLWICH WOUTER WIJTEN²⁴⁴ trouwde met Henrick Otten²⁴⁵, met wie zij woonde op de Biest onder Hilvarenbeek.²⁴⁶ Hij was een zoon van Oth Wouter Ot Mertens en Bertha N., en bij Heylwich Wijten de vader van:

1. Marie Henricx Otten trouwde in eerste echt met Marten Henrick Aben en in tweede met Bartholomeus Henrick Peters²⁴⁷ te Diessen. De laatste was een zoon van Henrick Jan Peters op de Haghorst, schepen van Diessen, en van Laryken Mathys Bartholomeus van den Nuwenhuysen.
2. Jan Otten vestigde zich als timmerman te Antwerpen. Met Anna Faes, zijn vrouw, kocht hij in 1546 een huis *tegens over Thof van Lyer was ende nu Dengels Huys wesende*, met plaats, de helft van een borreput, regenbak, achterhuis, keuken, hof en recht van doorgang. Zijn weduwe, inmiddels hertrouwd met Valeriaen Hustyn, verkocht het in 1553 samen met de erfgenamen van Jan Otten.²⁴⁸
3. Kathelyn Henricx Otten en haar man Pauwels Ariaen Didden alias Bogaerts²⁴⁹ verkochten in 1553 een huis in de Hilvarenbeekse Gelderstraat.²⁵⁰ Hun zoon Henrick voerde de meestertitel.²⁵¹
4. Cornelis Henrick Otten alias Korffhuysen²⁵² schonk in 1561 de tocht in een beemd aan de Bekerdijk aan zijn kinderen en overleed in 1563. Hij was gehuwd met Lucia Marten Marcelis Bruers.²⁵³
5. Aert Otten²⁵⁴ werd norbertijn in de abdij van 't Park nabij Leuven. Hij overleed voor 1536 en zijn anniversarium valt op 8 maart.
6. Bertram Otten²⁵⁵ vestigde zich te Pellenberg, waar hij meier was voor de abt van Park. Zijn kinderen²⁵⁶ en verdere nageslacht woonden te Leuven.
7. Claes Henrick Otten trouwde met Kathelyn Martens van den Eynde²⁵⁷, dochter van Marten Jan Denen

258. GAH, R 1342, f 37^v, 4 november 1544. RAT, Hilvarenbeek R 27, f 131^v, 14 maart 1565; f 132, 21 december 1565. R 51, f 369, 28 mei 1540. R 56, f 25^v, 28 mei 1540. R 59, f 5^v, 25 oktober 1542; f 14^v, 14 maart 1543; ongef., 1 februari 1547. R 60, f 35, 22 april 1562; f 54, 16 juni 1563. Adriaenssen, *Hilvarenbeek onder de hertog*, 288.
259. Adriaenssen, *Hilvarenbeek onder de hertog*, 247.

van den Eynde en Elyzabeth Jan Goossens. In 1522 beloonde Wouter Wijten hem in zijn testament met f 6 voor diensten betoond aan zijn ouders en overeden broer.²³⁶

8. Ermgaert Henrick Otten trouwde met Wouter Diercxss van Dun²⁵⁸ in het Spul onder Hilvarenbeek. Deze was een zoon van Dierck van Dun en Jenneken Zeger Roeijmans, die in de Mierden woonden.
9. Wouter Otten van Beeck²⁵⁹ deed omstreeks 1526 zijn professie als witheer van 't Park, van welke abdij zijn oom Aert Wijten en oudoom Dierck van Tuldal abten waren geweest. Tijdens zijn intrede was zijn achterneef Ambrosius van Engelen abt. Hij werd kapelaan van het norbertinessenklooster *Insula Ducis* te Gempe, dat onder Parks bestuur stond. Op 29 oktober 1540 is hij overleden.